

Peipsimaa kalanduspiirkonna arengustrategia elluviimine

Kadi Ploom: „Peipsi järvefestival liidab Peipsimaad“

11.–18. juulini toimus Peipsi-äärsetes sadamates Vasknarvas kuni Värskani viiendat korda Peipsi järvefestival

Peipsimaal peetakse viimasel ajal palju erinevaid festivale, kõik nad on omamoodi head ja unikaalsed. Aga kõik nad on olnud n-ö maismaised, puudutades vaid kaudselt peamist, põhjapanevat teemat – Peipsi järve kui ühist veerikkust ning sinsete inimeste omanäolist kultuuripärandit. Peipsi järvefestival rõhutab viie maakonna inimesi ühendavat mitmetahulist elu, kultuuri ja olmet – Peipsimaad. Eesti meistrite taastatud traditsiooniline lodi Jõmmu künnab kindlalt laineid ja veab oma külluvees paate ja kaatreid sadamast sadamasse, meenutades hiljutist ajalugu ja sümboliseerides navigatsiooni taassündi Peipsi järvel. Igas sadamas toimuvad imelised kohtumised. Kohalikud tutvustavad külalistele oma piirkonna kultuuri, peetakse laatu ja õpitubasid. Siinsed tootjad pakuvad müügiks oma ökoloogiliselt puhtaid tooteid, millest peamine on muidugi kala. Just kalateemale oli pühendatud tänavune järvefestival ning kala oli seal kõige nõutum kaup.

Kirev kultuuriprogramm, mis on suunatud ühtaegu nii kohalikele kui ka piirkonna külalistele, kantakse ette Peipsi lõunaotsast põhja kulgevana, peatustega Vasknarvas, Lohusuu, Mustvees, Koljaki, Pirissaarel, Mehikoomal, Rāpinas, Värskas. Kaheksa päeva jooksul valitseb Peipsi-äärsetes linnades ja külates peomeeleolu.

Festivali ulatus avaldab muljet. Kuidas õnnestub korraldajatel liita ühe hooaeg linnad ja sadamad, sinna juurde veel ka veeõidukid, laadad, kontserdid, õpitoad? Nende ja teiste küsimustega pöördus meie korrespondent Peipsi järvefestivali peakorraldaja, MTÜ Peipsimaa Turism juhi Kadi Ploomi poole.

Kohtumise temaga ühel festivalipäeval Mustvee sadamas. Kaks rõõmsameelset lõõtspillinängijat sütitasid kokkutulnud lodja Jõmmu pardalt. Muusika, suitsukaala lõhn, naeratavad inimesed ja ... Kadi – särav linalakk õhtupäikesel kiirtes sinitaeva taustal. Oli näha, et ta on siiralt rõõmus tehtud töö ja nähtud vaeva üle.

Viis aastat tagasi, alustades tööd festivali korraldamise kallal, ei kujutanud Kadi taolist edu ette. Kõik oli küllaltki proosaline: teda kui Tartu kutsehariduskeskusest tulnud noort spetsialisti, kes oli juba jõudnud töötada Valgamaal, kutsuti Peipsimaale turgutama kohalikkude turismi. Piirkonnas ja mujalgi tuntud Rāpini pärit ühiskonnategelane Teet Helm tegi Kadile ettepaneku korraldada Peipsi regatt. Kadil polnud ei jahisõidust ega selle korraldamisest mingitki aimu, ka järve oli ta näinud vaid paar korda. ... Kuid tema loomuses pole karta raskusi, vaid olla valmis igaks väljakutseks elus.

„Siin, Peipsi ääres, on kultuuriline mitmekesisus niivõrd suur, et tuleb pidevalt tunda ja teada neid erisusi, keeli ja vastastikkeid suhteid,“ kõneleb Kadi Ploom. „Peipsi järve ise on eriline väärtus, ja igas temal kaldaosas (järelega pürnevald valdu on viis) on oma eripärad, oma tavad. Siin on väga huvitav, iga paev toob kaasa midagi uut, tuleb vaid mõelda ja kasutada neid rikkalikult võimalusi.“

Ka siis, viis aastat tagasi mõeldi ja kaaluti kõiki võimalusi ning otsustati mitte piirduda vaid regati kui purjelaadide võistlusega, vaid laiendada ülesannet, sidudes järve ja kalda teema üheks tervikuks. Nii näebki välja elu Peipsimaal – vesi, inimesed ja kõik nendega seonduv.

„Esialgne eesmärk oli tutvustada veeõidukide Peipsil ja kaasata siia vee-pordihuvilisi,“ räägib Kadi Ploom. „See ülesanne on alles ka praegu, kuid lisatud on sellised olulised punktid nagu sinise

kultuuri ja kohalike tootjate toetamine. Peipsi järvefestival ühendab need. Elavneb liikus järve peal, kaldal aga käib elav kaubavahetus kala ja teiste kohalike toodetega, ansambliid laulavad rahvalike laule. Festival liidab järve ja kaldaala tervikuks. Kõik see on seotud piirkonna arenguga. Festival ise ongi kohaliku elu kehastus.“

Kadi jaoks oli sellise suure ulatusega üritus esimene tõeline katsumus. Tooma otsustati koostada projekt ja vaadata, mis sellest ideest üldse välja tuleb. Nagu elu näitas, tehti kõike õigesti – juba esimene festival tõestas oma elujõulisust ja arengupotentsiaali. Nüüd võib Peipsi järvefestivali pidada kõigis punktides kõige kauest kestmaks, geograafiliselt laialt ulatusega ja kõige n-ö kalasemaks, rahvarohkeimaks ning populaarseimaks Peipsimaal ning ühtlasi üheks kõige tuntuimaks Eestis.

„Esimestel aastatel oli nii, et festivali korraldus oli peamiselt minu vastutada,“ meenutab Kadi. „Muidugi oli ühiseid arutelusid kolleegidega, MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu (PKAK) juhtkonnaga ja teiste Peipsimaa I-ADR-i tegevusgruppidega. Kind polnud meeskonda ega vabatahtlikke abilisi.“

Viimase kahe aastaga on Kadi suutnud leida tõelised abimehed, kes võtavad enda peale konkreetsed ülesanded. Praegusel festivalil näiteks oli vabatahtlikuna abis Gerli Vene. Ning sel aastal on teda aidanud ka kolleeg Iren Hansen. On ka teisi vabatahtlikke. Nüüd on tal koos oma festivalimeeskond, kellega on kerge ja meeldiv koos töötada. Koostööd tehakse kohalike omavalitsustega, aktiivsete inimestega, loomeliiklitiivides osalejatega. Igas sadamas toimuvad kontserdid, olemas on müügipunktid. Igalüks püüab teha teistest paremini.

Selge, et niivõrd ulatuslik festival vajab rahastamist. Kuidas te selle ülesande lahendate?

„Esimest festivali toetas Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF),“ ütleb Kadi Ploom. „Oleme väga tänulikud selle eest. Järgmised neli aastat toimusid kõik projektid koostöös LEADERi tegevusgruppide ja EMKF-ga. Igal aastal saame lisatoetust PKAKilt ja Kalanduse Teabeskuselt. Oma kaaluka panuse annavad ka teised organisatsioonid, kellega me koostööd teeme. See toetus võimaldab meil lahendada kahte ülesannet: korraldada kauplemist, õpitube ja kontserte, kaasata Jõmmu meeskond. Me oleme oma partneritele väga tänulikud kõikide nende koostööaastate eest.“

Tuleh rõhutada, et huvi festivali vastu on hakanud ilmutama sellised tähtsad organisatsioonid nagu keskkonnaministeerium, Euroopa Komisjoni Eesti esindus, Peipsi Koostöö Keskus ja teised, kellel on festivali ajal avatud infotelgid. Kontaktid ja võimalused avarduvad ning koostöötepanekud, Kadi sõnul, kasvavad nagu seened pärast vihma. Tuleviku mõttes on väljavaade ka koostööd turismi arendajatega Võrtsjärve äärest: arutatakse võimalust tulevikus korraldada ühine, kahe järve – Peipsi ja Võrtsjärve – festival.

Aga mis hinnangu sa annad oma viis aastat kestnud tööle?

„Kujutage ette, kui palju on kõigil festivaliaastatel kaasatud vahendeid: laevad, paadid, õpitoad. Ja kui palju inimesi! Nende jõupingutused oleks vaja liita üheks tervikuks. Vaja on olla väga kannatlik ja paindlik, osata kõigiga läbi saada, kokkuleppeid teha ... See on suur töö, aga ka hindamatu kogemus korraldustöö mõttes, mida võib mul tulevikus tarvis minna.“

Kadi meenutab naeratades kõige esimest festivali. Lodi Jõmmu, vaatamata tormile ja halvale ilmale, jõudis Vasknarva ja jäi ankrusse vana kindluse juures. Ilm oli õudne – tugev tuul, vihm, külm. Sellele vaatamata tulid inimesed kohale. Kontsert tuli pidada Lodja trümmis. Ja tuli üks kohalik naine invaliidikülas. Ta oli väga tänuväärne tulla kontserdile, kuid ei suutnud tõusta tekile. Siis tõstsid mehed ta koos käruka üles ja panid maha trümmis, kus toimus kontsert. Naise silmis olid tänapäevad ... Viis aastat hiljem on Vasknarva kindlusevaremete juures muruplatsil laad, kuhu on kogunenud pea kõik küla elanikud. Ja sealsamas taas ka laad ja kontsert ning inimesed rõõmsalt Jõmmut tervitamas.

„Nähes seda üldrahvalikku peotaju, muutub süda rõõmsalt soojaks, sa saad aru, et teed inimestele vajalikku asja, sind oodatakse siin ja ollakse su üle rõõmsad.“

See on väga hea tunne,“ tunnistab Kadi meie vestluse lõpuks.

Ja mina olen temaga nõus. Samuti, nagu on nõus need inimesed, kellega mul õnnestus suhelda Mustvees selle heataju-lise ja kalalõhnalise Peipsi järvefestivali ajal.

Aitäh Kadile ja tema tiimile selle üleüldise rõõmu eest!

Fjodor Maspanov

Fotod: Kadi Ploom; Mustvee sadam Peipsi järvefestivali päeval.

Autori fotod.

Peipsi Järvefestivali korraldamist toetavad LEADERi tegevusgruppid: Piirivee Liider, Peipsi-Alutaguse Koostöö-koda, Jõgevamaa Koostöö-koda, Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu ja Tartumaa Arendusselts. Samuti Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfond. Lisaks on sel aastal üritusele oma teenuste ja toodetega kaasa aidanud Peipsimaa ettevõtted: OÜ Aluaguse Juust OÜ, Avinurme Puiduait, OÜ Lati-kas, Peipsi Kalatööstus, AS Peipsi Kalamees, OÜ Peipsi Kurk, AS Värka Vesi, Mustvee Jahtklubi Õppekeskus, Mustvee Kultuurikeskus, Vuõla Mängumaa OÜ, AS Alexela.

PEIPSI KALANDUSPIIRKONNA ARENDAJATE KOGU

II Rääbisefestival 2020

18. juulil toimus Kasepää II Rääbisefestival. Päeva peategelane oli rääbis, seltsiks teised kohalikud kalad ja maitset. Rääbisekokad näitasid õpitubades, mida kõike saab teha rääbistest.

Piltidel: Rääbisefestival Kasepää, Tauno Laasik.

Fotod Fjodor Maspanov

